

ВАГОМІСТЬ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПСИХОФІЗИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ОСОБОВОГО СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Крижановський В. О.

*аспірант кафедри теорії та методики фізичної культури
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
вул. Костюшка, 11, м. Львів, Україна
orcid.org/0000-0003-4044-8582
krizanovskijv77@gmail.com*

Андрес А. С.

*кандидат наук із фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання
Національний університет «Львівська політехніка»
вул. Степана Бандери, 12, Львів, Україна
orcid.org/0000-0002-1472-9009
andres-a@ukr.net*

Дух Т. І.

*кандидат наук із фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри легкої атлетики
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
вул. Костюшка, 11, Львів, Україна
orcid.org/0000-0002-2401-9203
tatianadukh88@gmail.com*

Ключові слова:

*психофізичні якості,
фізична підготовка,
кореляційний взаємозв'язок,
професійна підготовка,
Національна гвардія
України.*

Стаття присвячена вивченню ступеня взаємозв'язків психофізичних якостей та вагомості їх у структурі професійної психофізичної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України. Нестабільна політична ситуація в Україні, високий рівень злочинності зумовлюють значну кількість випадків застосування військовослужбовцями Національної гвардії України та поліцейськими фізичної сили, спеціальних засобів, засобів індивідуального захисту та активної оборони, табельної вогнепальної зброї. Тому актуальним є питання перегляду психофізичної готовності військовослужбовців Національної гвардії України. Проведено анкетування нацгвардійців щодо вагомості психофізичних показників для професійної діяльності. Здійснено відсоткове співвідношення відповідей фахівців, визначено оцінку вагомості якості та виконано кореляційний аналіз психофізичних показників на основі опитування військовослужбовців.

Серед фізичних якостей у структурі професійно-прикладної психофізичної підготовки військовослужбовців 50% респондентів надали найвищий ранг спритності, швидкості обрали 47,6%, швидкісну силу – 45,8%, а 44% опитаних надали найбільшого значення силовій витривалості. На думку військовослужбовців, найбільш важливими психофізичними показниками є час простої реакції на слуховий та зоровий подразник, час складної реакції та реакції з вибором. Нейродинамічні показники, безумовно, відіграють провідну роль під час екстремальних ситуацій, які вимагають швидкого прийняття рішень. За результатами дослідження нами виявлено, що показник часу реакції з вибором характеризується

середнім ступенем взаємозв'язку з показниками стійкості ($r = 0,61$) та переключенням уваги ($r = 0,59$), дещо вищий ступінь взаємозв'язку спостерігається з показником розподілу уваги ($r = 0,64$). Важливість стійкості уваги та вміння сконцентруватися для військовослужбовців Національної гвардії України оцінюється у 4,4 бала, об'єм уваги – 4,3 бала. На чільному за значущістю місці – логічне мислення (4,4 бала), відчуття ритму (4,3 бала) та довготривала пам'ять (4,3 бала). З'ясовано, що інформативними психофізичними показниками є координованість рухів, час простої реакції на зоровий подразник, диференціація зусиль та час реакції за вибором. Найбільшу щільність за середньої сили ($r = 0,58-0,69$) взаємозв'язків виявлено у показника координованості рухів із показниками уваги.

IMPORTANCE AND RELATIONSHIP OF PSYCHOPHYSICAL INDICATORS PERSONNEL OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

Kryzhanovsky V. O.

*Postgraduate Student at the Department of Theory and Methods of Physical Culture
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj
Kostiushky str., 11, Lviv, Ukraine
orcid.org/0000-0003-4044-8582
krizanovskijv77@gmail.com*

Andres A. S.

*Candidate of Science of Physical Education and Sports, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Physical Education
Lviv Polytechnic National University
Stepana Bandery str., 12, Lviv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-1472-9009
andres-a@ukr.net*

Dukh T. I.

*Candidate of Sciences in Physical Education and Sports,
Associate Professor at the Department of Athletics
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj
Kostiushky str., 11, Lviv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-2401-9203
tatianadukh88@gmail.com*

Key words: *psychophysical indicators, physical preparedness, correlation, professional training, National Guard of Ukraine.*

The article is devoted to the study of the degree of interrelationships of psychophysical qualities and their importance in the structure of professional psychophysical training of servicemen of the National Guard of Ukraine. The unstable political situation in Ukraine and the high level of crime lead to a significant number of cases of the use of physical force, special means, personal protective equipment and active defense, and firearms by NMU servicemen and police. Therefore, the issue of reviewing the psychophysical readiness of NMU servicemen is relevant. A survey of NMU servicemen on the importance of psychophysical indicators for professional activity was conducted. The percentage of specialists' answers was carried out, the importance of quality was assessed and the correlation analysis of psychophysical indicators was carried out on the basis of a survey of servicemen.

Among the physical qualities in the structure of professional and applied psychophysical training of servicemen, 50% of respondents gave the highest rank of agility, speed – 47.6%, speed – 45.8% and 44% of respondents attach the greatest importance – strength endurance. According to the military, the most important psychophysical indicators are the time of a simple reaction to an auditory and visual stimulus, the time of a complex reaction and a reaction with a choice. Neurodynamic indicators are certainly important in extreme situations that require a quick decision.

According to the results of our study, we found that the indicator of the reaction time with the choice is characterized by the average degree of relationship with indicators of stability ($r = 0.61$) and attention switching (0.59), a slightly higher degree of relationship with the distribution of attention ($r = 0.64$). It is established that the importance of stability of attention and its ability to concentrate for NMU servicemen is estimated at 4.4 points, the volume of attention – 4.3 points. Logical thinking, 4.4 points, sense of rhythm (4.3 points) and long-term memory (4.3 points) are in the forefront of importance.

It is established that informative psychophysical indicators are coordination of movements, time of simple reaction to a visual stimulus, differentiation of efforts and reaction time by choice. The greatest closeness at the average strength ($r = 0.58$ – 0.69) of the relationships was found in the indicator of coordination of movements with indicators of attention.

Постановка проблеми. Службово-бойова діяльність військовослужбовців Національної гвардії України (далі – НГУ) зазвичай проходить в екстремальних умовах, пов'язаних із ризиком для життя [1]. Саме тому вкрай важливою є готовність до виконання завдань за призначенням військовослужбовцями НГУ, яка безпосередньо залежить від рівня спеціальної фізичної та психофізичної підготовленості.

Це змусило по-новому поглянути на низку проблем службово-бойової діяльності, зокрема й на проблему формування психофізичної готовності військовослужбовців. Дослідження особливостей прояву і динаміки стану психофізичної готовності під час дій в екстремальних ситуаціях дасть змогу вирішити актуальні проблеми службово-бойової та професійної підготовки військовослужбовців НГУ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Практичний досвід та результати наукових досліджень свідчать, що фізична підготовка є важливим засобом забезпечення високого рівня боєздатності військовослужбовців. Вона є невід'ємною частиною службової підготовки, сприяє підвищенню працездатності та швидшому відновленню рівня боєготовності в незвичних умовах [2; 3; 11]. Загальна фізична підготовка формує та розвиває у військовослужбовців, окрім фізичних якостей (витривалості, сили, спритності), такі професійно важливі якості, як сміливість, рішучість, впевненість у власних силах, психічна стійкість. У процесі фізичної підготовки одночасно виховуються організованість, дисциплінованість та навички самоконтролю [4; 5; 14].

На Національну гвардію України покладено захист конституційного ладу України, цілісності її території, охорону громадського порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я і законних інтересів громадян [6]. Відповідно до вищевикладеного сучасний правоохоронець повинен володіти засобами індивідуального захисту та активної оборони, бути фізично розвинутим; вміти правильно застосовувати заходи фізичного впливу (прийоми рукопашного бою) та володіти іншими військово-прикладними навичками, необхідними для виконання поставлених перед НГУ завдань [6–8; 12].

Окрім того, військовослужбовцям потрібно мати достатній рівень розвитку здатності до зосередження уваги, навички аналізу матеріалу, абстрактного мислення, логічних міркувань, просторового уявлення, належний обсяг знань та високий рівень стійкості до тривалих розумових навантажень. Ці якості дуже важливі для засвоєння нової інформації, аналізу складних ситуацій та прийняття оперативних рішень [8–11]. Адже офіцери та військовослужбовці повинні вміло планувати, керувати й організувати роботу інших людей [14]. Удосконалення психофізичної підготовки передбачає формування професійно значущих якостей військовослужбовців НГУ [14–16]. Під час підготовки військовослужбовців суттєву увагу слід приділяти формуванню стійкості та концентрації уваги, розвитку спритності і швидкості реакції та формуванню вмінь і навичок, що впливають на загальну стратегію поведінки в екстремальних ситуаціях, вибір спеціальної тактики, конкретні прийоми дії щодо об'єктів професійного інтересу.

Метою роботи було визначити вагомість психофізичних показників у структурі професійно-прикладної психофізичної підготовки та з'ясувати взаємозв'язок психофізичних якостей.

Учасники і методи дослідження. У дослідженні взяли участь 168 викладачів і курсантів (представників) військово-облікових спеціальностей, серед яких 40,5% лейтенантів, 13,7% капітанів, 10,7% майорів, 1,2% полковників, 14,3% солдатів, 10,7% старших лейтенантів, 1,2% старших солдатів, по 0,6% – сержантів, старших сержантів і старших прапорщиків. Представників чоловічої статі – 88,7%, жіночої – 11,3%.

У роботі було використано теоретичний аналіз та узагальнення даних спеціальної науково-методичної літератури, проведено моніторинг інформаційних ресурсів в інтернеті. Здійснено анкетування військовослужбовців НГУ щодо вагомості психофізичних показників для професійної діяльності. Визначено відсоткове співвідношення відповідей фахівців, проведено оцінку вагомості якості та кореляційний аналіз психофізичних показників на основі опитування військовослужбовців.

Виклад основного матеріалу. Вивчаючи відповіді респондентів щодо відсоткового співвідношення вагомості психофізичних якостей, нами було виявлено, що майже половина військовослужбовців найвище оцінили показники часу простої реакції на слуховий і зоровий подразник, часу складної реакції та реакції з вибором. Водночас швидкість одиночного руху та частоту рухів опитані нами військовос-

лужбовці віднесли до не найвищого, але теж високого (2-го) рангу (табл. 1).

Час реакції (не набагато) важливіший, ніж швидкість одиночного руху та частота рухів, і здебільшого генетично детермінований, аніж швидкість одиночного руху та частота рухів. Тому добирати треба осіб із мінімальним часом реакції, максимальною швидкістю одиночного руху та частотою рухів і з високими показниками комплексного прояву швидкості (результатами бігу на 30/60 м з низького старту).

Практично всі наведені якості військовослужбовці оцінили як досить важливі і потрібні у професійній діяльності. Згідно з оцінкою фахівців до найбільш важливих психофізичних якостей відносять показники уваги. Важливість стійкості уваги та вміння сконцентруватися для військовослужбовців НГУ оцінюється у 4,4 бала, обсяг уваги – у 4,3 бала. Чільне за значущістю місце також займає логічне мислення (4,4 бала), відчуття ритму (4,3 бала) та довготривала пам'ять (4,3 бала). Водночас короткочасна пам'ять суттєво відстає від усіх інших показників (3,7 бала). Інші психофізичні показники мають середню значущість (рис. 1).

Порівнюючи відсоткове співвідношення вагомості фізичних якостей у структурі професійно-прикладної підготовки військовослужбовців, нами було виявлено, що найвищий ранг фахівці (зокрема, 50%) присвоїли спритності, 47,6% віддали належне швидкості, 45,8% – швидкісній силі, а 44% опитаних надають найбільшого значення силовій витривалості (табл. 2). Загалом

Таблиця 1

Рейтинг найбільш значущих психофізичних показників для професійно-прикладної діяльності НГУ (%)

Ранг	Час простої реакції на слуховий подразник	Час простої реакції на зоровий подразник	Час складної реакції	Час реакції з вибором	Швидкість одиночного руху	Частота рухів
1	41,7	47,6	36,9	41,7	39,9	38,7
2	36,3	32,7	33,9	35,7	42,9	41,7
3	17,3	14,9	25,0	18,5	14,9	17,9
4	4,2	3,0	3,6	3,6	1,2	1,2
5	0,6	1,8	0,6	0,6	1,2	0,6

Таблиця 2

Відсоткове співвідношення вагомості фізичних якостей військовослужбовців НГУ

№	Аеробна витривалість	Силова витривалість	Швидкісна витривалість	Швидкість	Максимальна сила	Швидкісна сила	Спритність
1	26,8	44,0	43,5	47,6	39,9	45,8	50,0
2	44,0	40,5	32,7	35,7	41,7	39,3	34,5
3	26,2	14,3	19,0	13,1	18,5	13,7	15,5
4	1,8	0,6	3,6	3,6	0	0,6	0
5	1,2	0,6	1,2	0,0	0	0,6	0

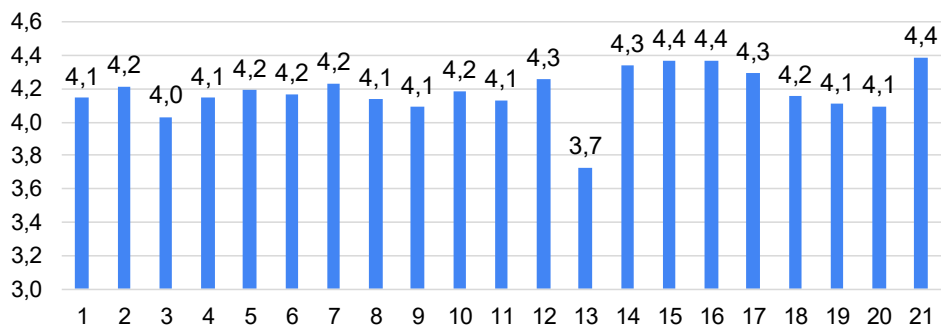

Рис. 1. Оцінка вагомості психофізичних якостей військовослужбовців НГУ (в балах)

Примітка: 1 – час простої реакції на слуховий подразник; 2 – час простої реакції на зоровий подразник; 3 – час складної реакції; 4 – час реакції з вибором; 5 – швидкість одиночного руху; 6 – частота рухів; 7 – диференціація рухів у просторі; 8 – диференціація зусиль; 9 – диференціація часових проміжків; 10 – статична рівновага; 11 – динамічна рівновага; 12 – відчуття ритму; 13 – короткочасна пам'ять; 14 – довготривала пам'ять; 15 – зосередженість уваги; 16 – стійкість уваги; 17 – обсяг уваги; 18 – розподіл уваги; 19 – переключення уваги; 20 – увага; 21 – логічне мислення.

відповіді респондентів щодо оцінки вагомості фізичних якостей розподілилися практично рівномірно, що говорить про важливість кожної.

Аеробну витривалість військовослужбовці оцінюють як досить важливу, але не найважливішу якість, таку думку розділяє майже половина респондентів, а саме 44% опитаних. Аналіз результатів опитування щодо вагомості фізичних якостей у структурі професійно-прикладної підготовки НГУ показує, що найвищі рейтинги з оцінкою 4,3 бала – у показників спритності, швидкісної сили, швидкості та силової витривалості. Всі 8 якостей фахівці оцінили як важливі, вони приблизно знаходяться на одному рівні. Дещо нижчий ранг гвардійці поставили таким якостям, як гнучкість та аеробна витривалість (3,9 бала) (рис. 2).

Кореляційний аналіз психофізичних показників дає нам підстави виокремити найбільш важ-

ливі параметри для професійно-прикладної психофізичної підготовки військовослужбовців.

Із табл. 3 видно, що низка психофізичних показників має кореляційний взаємозв'язок із показниками уваги. Серед усієї матриці кореляційних взаємозв'язків саме показники уваги мають зв'язок із різними психофізичними показниками. Проведений нами аналіз показує, що найбільшу кількість взаємозв'язків має час простої реакції на зоровий подразник та спритність.

Найбільшу щільність за середньої сили ($r = 0,58-0,69$) взаємозв'язків виявлено у показника координованості рухів із показниками уваги. Це свідчить про інформативність і важливість координованості рухів для професійної діяльності гвардійців. Час простої реакції на зоровий подразник має кореляційний взаємозв'язок із показниками розподілу уваги ($r = 0,58$) та приблизно ж

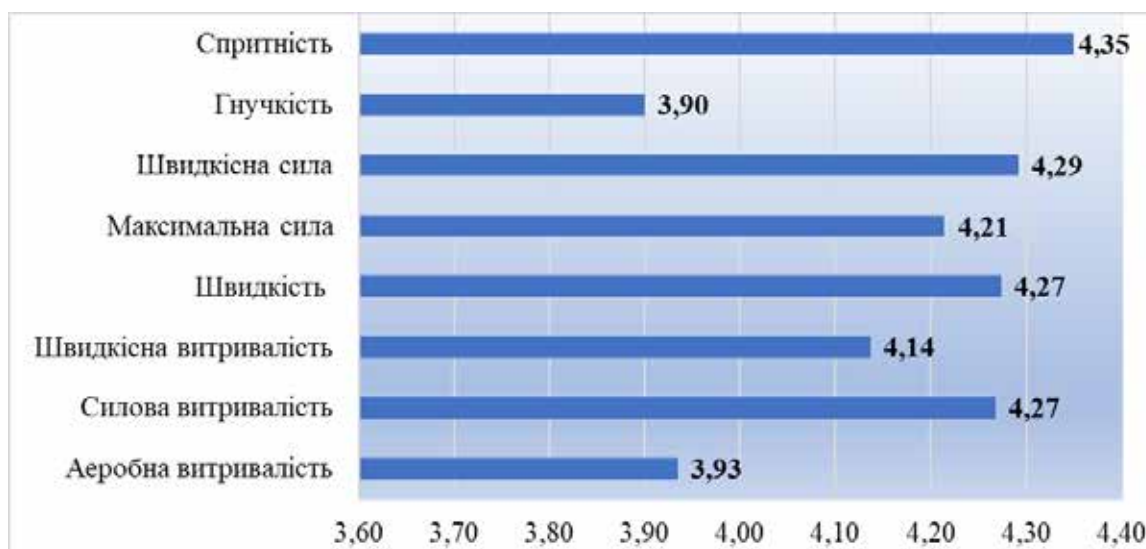

Рис. 2. Оцінка вагомості фізичних якостей для професійної діяльності військовослужбовців НГУ (в балах)

Таблиця 3

**Кореляційний взаємозв'язок психофізичних показників військовослужбовців
(за результатами опитування)**

№	Показники	Концентрація уваги	Стійкість уваги	Обсяг уваги	Розподіл уваги	Переключення уваги	Логічне мислення
1	ЧПР на зоровий подразник	0,57	0,44	0,57	0,58	0,57	0,41
2	Час складної реакції	0,52	0,46	0,49	0,50	0,57	0,43
3	Час реакції з вибором	0,56	0,61	0,53	0,64	0,59	0,62
4	Швидкість одиночного руху	0,61	0,53	0,54	0,49	0,35	0,50
5	Частота рухів	0,63	0,52	0,54	0,57	0,46	0,52
6	Координованість рухів	0,69	0,64	0,61	0,58	0,61	0,65
7	Диференціація рухів у просторі	0,63	0,52	0,48	0,52	0,48	0,48
8	Диференціація зусиль	0,62	0,54	0,60	0,51	0,54	0,57
9	Диференціація часових проміжків	0,57	0,53	0,58	0,53	0,54	0,54
10	Статична рівновага	0,65	0,54	0,53	0,56	0,53	0,61
11	Динамічна рівновага	0,64	0,59	0,53	0,55	0,63	0,52
12	Відчуття ритму	0,59	0,51	0,54	0,47	0,43	0,56

такий взаємозв'язок ($r = 0,57$) – з концентрацією, обсягом та переключенням уваги.

За результатами дослідження виявлено, що показник часу реакції з вибором має вищий за середній ступінь взаємозв'язку з показниками стійкості ($r = 0,61$) та переключення уваги ($r = 0,59$), дещо вищий ступінь взаємозв'язку виникає з показником розподілу уваги ($r = 0,64$). Складність реакції вибору обумовлюється різноманітністю можливої зміни обставин, тому має важливе значення у службовій діяльності військовослужбовців НГУ.

Показник динамічної рівноваги найвищий рівень кореляційного взаємозв'язку має з концентрацією ($r = 0,64$) та переключенням уваги ($r = 0,63$), дещо слабший ступінь взаємозв'язку – зі стійкістю уваги ($r = 0,59$).

Здатність зберігати стійкість пози в тих чи інших положеннях тіла має життєво важливе значення, оскільки для виконання навіть порівняно простих рухів потрібен досить високий рівень розвитку рівноваги. Збереження рівноваги – одна з найважливіших умов активної взаємодії людини із зовнішнім середовищем, яка визначає успіх у професійній діяльності, особливо під час проведення військово-службових операцій. Власне, нами встановлено вищий за середній ступінь взаємозв'язку статичної рівноваги з концентрацією уваги ($r = 0,65$). Цей результат є логічним, оскільки статична рівновага вимагає зосередженості та концентрації зусиль. Показники диференціації зусиль та

часових проміжків, відчуття часу мають посередній рівень взаємозв'язку з концентрацією та обсягом уваги.

Висновки. Під час дослідження нами було встановлено, що найбільш значущими фізичними якостями для військовослужбовців Національної гвардії України є спритність, швидкісна сила, силова витривалість. До найвищого рангу важливості у структурі психофізичної підготовки фахівці віднесли показники стійкості уваги та вміння сконцентруватися, що оцінюється у 4,4 бала, обсяг уваги – 4,3 бала, досить високий рейтинг займає логічне мислення з оцінкою 4,4 бала, відчуття ритму – 4,3 бала та довготривала пам'ять з аналогічною оцінкою. Кореляційний аналіз дає нам підстави стверджувати, що найбільша щільність взаємозв'язків ($r = 0,58$ – $0,69$) – у показника координованості рухів із показниками уваги. Встановлено, що показник часу реакції з вибором має вищий за середній ступінь взаємозв'язку з показниками стійкості ($r = 0,61$) та переключення уваги ($r = 0,59$), дещо вищий ступінь взаємозв'язку – з показником розподілу уваги ($r = 0,64$). Показник динамічної рівноваги найвищий рівень кореляційного взаємозв'язку демонструє з концентрацією ($r = 0,64$) та переключенням уваги ($r = 0,63$).

Перспективи подальших досліджень полягатимуть в обґрунтуванні методологічних засад розвитку психофізичних якостей військовослужбовців Національної гвардії України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колесніченко О.С. Психологічна готовність працівників МНС України до професійної діяльності в екстремальних умовах : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.09. Харків, 2011. 23 с.
2. Небожук О.Р., Федак С.С., Маланчук Г.Г. Динаміка загальної фізичної підготовленості курсантів військового коледжу з урахуванням категорій військовослужбовців. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2020. Т. 5. № 4. С. 464–469. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujmbs_2020_5_4_66
3. Гоншовський В.М. Факторна структура зміни фізичної підготовленості майбутніх рятувальників на етапах навчання у вищому навчальному закладі. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. 2010. Вип. 12. С. 84–90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpnu_fiz_kult_2010_12_16
4. Психологічна готовність військовослужбовців Національної гвардії України до службово-бойової діяльності поза межами пункту постійної дислокації : монографія / О.С. Колесніченко та ін. Харків : Національна академія НГУ, 2016. 335 с.
5. Юр'єва Н.В., Пасічник В.І. Мотиваційні ресурси стресостійкості військовослужбовців підрозділів Національної гвардії України з конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних : монографія. Харків : Національна академія НГУ, 2017. 226 с.
6. Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства оборони України від 20 липня 2015 р. № 346. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1126-15>
7. Приходько І.І., Кучеренко Н.С., Кучеренко С.М. Засади психологічного забезпечення службово-бойової підготовки майбутніх офіцерів технічного профілю Національної гвардії України : монографія. Харків : НАНГУ, 2018. 247 с.
8. Цимбал М.Р. Психологічні особливості становлення майбутнього офіцера як суб'єкта дозвіллевої діяльності : дис. ... канд. псих. наук : 19.00.07. Одеса, 2021. 220 с.
9. Кулініч І.В. Факторна структура психофізіологічного стану спортсменів високої кваліфікації ігрових видів спорту. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2006. № 3. С. 32–35. URL: <https://tmfv.com.ua/journal/article/view/223>
10. Михута И.Ю., Барташ В.А., Васюк В.Е. О направленном формировании ведущих компонентов координационных способностей в профессионально-прикладной физической подготовке сотрудников силовых структур. *Научные труды НИИ физической культуры и спорта Республики Беларусь*. Вып. 9. Минск : Издательский центр БГУ. 2009. С. 175–180.
11. Федак С.С. Кореляційний аналіз показників фізичного стану, здоров'я та фізичної підготовленості військовослужбовців, які брали участь у миротворчих операціях. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2014. № 1. С. 80–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PPMB_2014_1_17
12. Шлямар І.Л., Федак С.С., Лесько О.М. Дослідження рівня професійної підготовленості військовослужбовців механізованих підрозділів контрольної та експериментальної груп. *Спортивна наука України*. 2015. № 4. С. 49–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SNU_2015_4_8
13. Romanchuk S. et al. The Impact of Mass Sports Work in Educational Institution on the Formation of Cadets' Value Attitude Towards Physical Education. *SPORT MONT International Scientific Journal*. 2020. Vol. 18. № 1 (1–120). P. 81–86.
14. Швець В.Л., Павлова Ю.О., Боднар І.Р. Фахова компетентність інструкторів фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2021. № 6(3). С. 366–373. DOI: 10.26693/jmbs06.03.366
15. Психофізіологічне забезпечення діагностики функціонального стану висококваліфікованих спортсменів / Г.В. Коробейніков та ін. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту*. 2003. С. 53–60.
16. Чух А.М. Теоретичні та практичні передумови удосконалення фізичної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту* : збірник наук. праць. Харків : ХХІІІ, 1998. № 1. С. 24–26.

REFERENCES

1. Kolesnichenko, O.S. (2011) Psychological readiness of employees of the Ministry of Emergencies of Ukraine for professional activity in extreme conditions : author's ref. dis. ... cand. psychol. science : 19.00.09. Kharkiv, 23 p. (in Ukrainian)
2. Nebozhuk, O.R., Fedak, S.S., Malanchuk, G.G. (2020) Dynamics of general physical fitness of cadets of the military college, taking into account the categories of servicemen. *Ukrainian Journal of Medi-*

- cine, Biology and Sports*. No. 5 (4), pp. 464–469. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujmbs_2020_5_4_66 (in Ukrainian)
3. Gonshevsky, V.M. (2010) Factor structure of change of physical fitness of future rescuers at stages of training in higher educational institution. *Bulletin of the Precarpathian University. Physical Education*. № 12. P. 84–90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpnu_fiz_kult_2010_12_16 (in Ukrainian)
 4. Psychological readiness of servicemen of the National Guard of Ukraine for service and combat activities outside the boundaries of the point of permanent dislocation : monograph. O.S. Kolesnichenko et al. Harkiv: National Acad. NSU, 2016. 335 p. (in Ukrainian)
 5. Yurieva, N.V., Pasichnyk, V.I. (2017). Motivational resources of stress resistance of servicemen of the National Guard of Ukraine for convoying, extradition and protection of defendants : monograph. *National Academy of NMU*. 226 p. (in Ukrainian)
 6. Order of the Ministry of Defense of Ukraine “On approval of the Regulations on the peculiarities of the educational process in higher military educational institutions of the Ministry of Defense of Ukraine and military educational units of higher educational institutions of Ukraine” from 20.07.2015, № 346. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1126-15> (in Ukrainian)
 7. Prikhodko, I.I., Kucherenko, N.S., Kucherenko, S.M. (2018) Principles of psychological support of service and combat training of future technical officers of the National Guard of Ukraine : monograph. NANGU. 247 p. (in Ukrainian)
 8. Tsybmal, M.R. (2021) Psychological features of the future officer as a subject of leisure activities : dis. ... cand. psycho. science : 19.00.07. Odessa, 220 p.
 9. Kulinich, I.V. (2006) Factor structure of psychophysiological state of highly qualified athletes of game sports. *Theory and methods of physical education*. No. (3), pp. 32–35. URL: <https://tmfv.com.ua/journal/article/view/223> (in Ukrainian)
 10. Mihuta, I.Yu., Bartash, V.A., Vasyuk, V.E. (2009) About the directed formation of leading components of coordination abilities in professionally-applied physical training of employees of power structures. *Scientific works of the Research Institute of Physical Culture and Sports of the Republic of Belarus*. Issue 9. Minsk : BSU Publishing Center. P. 175–180. (in Belarusian)
 11. Fedak, S.S. (2014) Correlation analysis of indicators of physical condition, health and physical fitness of servicemen who participated in peacekeeping operations. *Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports*. No. 1, pp. 80–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PPMB_2014_1_17 (in Ukrainian)
 12. Shlyamar, I.L., Fedak, S.S., Lesko, O.M. (2015). Research of the level of professional training of servicemen of mechanized units of control and experimental groups. *Sports science of Ukraine*. Vol. 4, pp. 49–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SNU_2015_4_8 (in Ukrainian)
 13. Romanchuk, C. et al. (2020). The Impact of Mass Sports Work in Educational Institution on the Formation of Cadets' Value Attitude Towards Physical Education. *SPORT MONT International Scientific Journal*. Vol. 18. № 1 (1–120), pp. 81–86. (in Montenegrin)
 14. Shvets, V.L., Pavlova, Yu.O., Bodnar, I.R. (2021). Professional competence of instructors of physical training and sports of internal affairs bodies. *Ukrainian Journal of Medicine, Biology and Sports*. № 6(3), pp. 366–373. DOI: 10.26693/jmbs06.03.366 (in Ukrainian)
 15. Korobeynikov, G.V. et al. (2003). Psychophysiological support for the diagnosis of the functional state of highly qualified athletes. *Actual problems of physical culture and sports*. P. 53–60. (in Ukrainian)
 16. Chukh, A.M. (1998) Theoretical and practical prerequisites for improving the physical training of servicemen of the National Guard of Ukraine. *Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports*. № 1, pp. 24–26. (in Ukrainian)